

[Rager.]

til at faa Bolig tilbage for en forflyttet Stats-tjenestemand. Den private Mand maa søge sin Bolig f. Eks. ude i Glostrup, medens Statstjenestemanden har et rent Privilegium paa, at Staten, hans Arbejdsgiver, straks kan flytte ham ind i Københavns Hjerter. Jeg forstaar vel Tendensen i denne Bestemmelse, men jeg advarer imod den. Jeg indrømmer dog, at jeg har næsten intet Haab om at faa en Ændring paa dette Punkt.

Man har fra Grundejerside fremført, at man ikke behøver at forlænge Boliglovens Gyldighed, fordi Lejebeløbene ikke vil stige. Jeg vil gerne sige, at der findes maaske Grundejere, maaske mange, der ikke vil forhøje Lejen. Paa den anden Side maa jeg sige, at jeg vil intet som helst have imod, at en Mand i et frit Marked tager den Pris, han kan opnaa, for saadan er nu en Gang det frie Markeds Vilkaar, men til de nævnte Grundejere, der hævder, at de ikke vil tage en Forhøjelse, vil jeg sige, at det er jo altid de uartige Børn, der lovgives for, og Grundejerforeningerne vil neppe paatage sig Ansvaret for samtlige københavnske Grundejeres Opførsel, hvis vi fra 1. Maj 1931 faar et ganske frit Marked. Jeg bekender mig til den Tro, at man ikke kan afvise den Mulighed som nærliggende, at de nærmeste Tider vil medføre et alvorligt Prisfald, der muligt ogsaa vil indvirke paa Huslejen, og som i alt Fald, hvis det kommer, og maaske allerede ved Forventningen om, at det kommer, er begyndt at indvirke paa Huslejebetalingsevnen. Kommer der et Fald, og drejer det sig kun om, at nogle til Lejere i den mellemliggende Tid kom at betale lidt højere Husleje, vilde jeg anse det for uheldigt, men ikke for en Katastrofe, men det, der vil ske under en saadan eventuel, forhaabentlig gennem dette Lovforslags Vedtagelse undgaaelig Lejeforhøjelse, vil være, at mange Ejendomme vil skifte Ejere til Priser, der ved en følgende Lejenedgang betyder en Katastrofe for Køberne, og det vil dels sinke den naturlige Nedgang, dels fremkalde Følgelser hurtigere blandt den senere Tids Huskøbere. Hvis vi regner med, at der indtræder en Huslestigning paa 14 Mill. Kr., vil dette svare til en Værdistigning af de paagældende Ejendomme paa mindst 13 Gange Beløbet eller ca. 180

Mill. Kr., og det skulde efter det københavnske statistiske Kontors Skrivelse være det absolutte Minimum af denne Stigning. Hvis deraf en Del er anvendt til Modernisering, altsaa til effektiv Værdiforøgelse, og en Del Ejendomme ikke skifter Ejere, saa ligger dette jo udenfor de Betragtninger, jeg har nævnt her, naturligvis hvis de gamle Ejere ikke benytter Lejligheden til at stifte nye Laan i deres Ejendomme. Men gennem Salg kan der meget let investeres et betydeligt nyt Millionbeløb i københavnske Ejendomme, og kommer saa Nedgangen, skal disse Millioner tabes mere, end der ellers skulde tabes, og kommer Nedgangen ikke, skal de forrentes og amortiseres af kommende Tidens Lejere. Kan man nu ikke forlange, at Rigsdagen, naar en saadan Udvikling ikke kan anses for umulig, men snarere for nærliggende, alle Forhold taget i Betragtning, lovgiver i Overensstemmelse med, hvad der tjener en rolig Samfundsvikling? Tjener Forslaget ikke ogsaa her de bevarende Interesser, og kan det konservative Folkeparti ikke selv se det? Det vil Udvalgsforhandlingerne maaske bringe Klarhed over.

Jeg skal dermed forlade Spørgsmaalet om den almindelige Boliglovgivning for at sige et Par Ord om Spørgsmaalet Erhvervslokaler. De staar jo i og for sig ganske lige med Boligerne, dog med den Skærpelse, at der for den paagældende udover dette at miste Lokalet knytter sig de store økonomiske Interesser dertil, og desuden for den store Befolkning den Omstændighed, at en væsentlig Stigning af Lokalelejerne selvfølgelig indenfor en forholdsvis rimelig Aarrække eller Maanedsrække bundfælder sig i højere Priser. Vi har faaet Henvendelser fra forskellige Erhvervsorganisationer, og det viser sig, at de uanset politiske Anskuelser alle ser, at det gaar ikke paa den Maade. Det er for Resten, maa jeg sige i denne Forbindelse, med nogen Beklagelse, jeg ifølge Avisreferater ser, at man mod en forretningsdrivende, Grosserer Westerby, der er Formand for Manufakturhandlerforeningen, i Frederiksberg Grundejerforening synes at være begyndt paa noget, der ligner en økonomisk Boykotning, fordi han som Formand har sendt en Skrivelse til Indenrigsministeren. Jeg tror ikke, man skal forsøge at faa Folk til ikke